

IN MEMORIAM

Dr. JANEZ POGAČAR

sveučilišni profesor

Dana 14. srpnja 1999. godine preminuo je dr. Janez Pogačar, redoviti profesor Biotehniške fakultete u Ljubljani, nakon kratke i teške bolesti s tek navršenih 58 godina života. Vijest je tužno odjeknula i izvan granica Republike Slovenije, posebice među stočarskim znanstvenicima i stručnjacima iz područja uzgoja i selekcije goveda u Republici Hrvatskoj, s kojima je njegovao dugi niz godina uspješnu suradnju.

Prof. dr. Janez Pogačar rođen je 30. svibnja 1941. godine na Bohinjskoj Beli. Srednju poljoprivrednu školu završio je u Mariboru, a nakon toga stočarski smjer Biotehniške fakultete u Ljubljani. Diplomirao je kao izvrstan student 1965. godine. Svoj radni staž započeo je kao asistent na Kmetijskom institutu Slovenije. Kao mladi znanstveni suradnik završio je specijalizaciju u Njemačkoj, u Hohenheimu pri prof. Fewsonu, te na Sveučilištu u Wageningenu pri prof. Politieku. Poslijediplomski studij i daljnje znanstveno usavršavanje obavio je na Institutu za stočarstvo u Bavarskoj, u Grubu, gdje mu je mentor bio dr. Averdunk. Godine 1974. uspješno je obranio doktorsku disertaciju pod nalovom "Pomen molznosti za selekciju krav" na Biotehniškoj fakulteti u Ljubljani. Iste je godine preuzeo vođenje podataka o kontroli proizvodnosti i ocjenjivanje uzgojne vrijednosti goveda u sklopu Govedarske službe Slovenije i uspješno se nosio sa svim složenim zadacima na tom vrlo značajnom segmentu za razvoj govedarstva Slovenije sve do zadnjeg dana. Godine 1980. izabran je za izvanrednog profesora za područje kontrole i vrednovanja proizvodnih svojstava u stočarstvu i od tada je u stalnom radnom odnosu VTOZD-a za živinorejo pri Biotehniškoj fakulteti. U zvanje redovitog profesora izabran je 1991. godine. Nositelj je nastavnih programa za predmete Biometrija za stočarstvo i Računalništvo na dodiplomskom sveučilišnom studiju, te predmeta Kontrola i vrednovanje proizvodnih osobina na poslijediplomskom studiju. Zahvalni smo mu za knjigu "Kontrola in selekcija v govedoreji".

Znanstveni i stručni rad prof. Pogačara bio je usmjeren na probleme vezane za selekciju goveda još od 1968. godine, kada je bio nositeljem svog prvog projekta. Rezultati njegovih istraživanja, redovito publicirani u časopisima, te domaćim i međunarodnim skupovima, pobuđivali su pozornost i zanimanje. Iza sebe je ostavio impozantan opus od preko dvjesto znanstvenih i stručnih radova, te oko sedamdeset referata. Suautor je selekcijskih programa za simentalSKU, crno-šaru i smeđu pasminu goveda u Sloveniji. Razvio je i aplicirao suvremene metode u ocjenjivanju uzgojnih vrijednosti bikova i krava za muznost, mlječnost, teškoće pri telenju, za ocjenjivanje bikova u performance i progenom testu, postavio modele za izračun skupnog selekcijskog indeksa. Svi ti modeli i programi primjenjuju se u praksi, međunarodno su priznati i objavljeni u međunarodnoj publikaciji INTERBULLA. Zaslužan je za uključivanje Slovenije u međunarodni test preko internacionalnih ocjena uzgojnih vrijednosti bikova za sve tri pasmine goveda. Prof. Pogačar zaslužuje veliko priznanje za svoj neprijeporni rad na izvještavanju i nastupima na razini INTERBULLA, ICAR-a i EAAP, pri čemu je upoznao Europu i svijet o dosegu uzgojno-selekcijskog rada u govedarstvu Slovenije. Upravo zahvaljujući njemu Sloveniji je povjerena organizacija kongresa ICAR 2000, koji će se održati na Bledu sljedeće godine. Unatoč opakoj bolesti koja je sve više uzimala maha, prof. Pogačar je kao potpredsjednik organizacijskog odbora uložio ogroman trud u pravodobnoj izradi stručnog programa i obavijesti za kongres.

Kao vrlo aktivan i priznat znanstvenik i stručnjak bio je član brojnih komisija i odbora u Sloveniji i izvan nje. Bio je potpredsjednik kolegija Govedarske službe Slovenije, stalni član Komisija za ocjenjivanje bikova, član Europskog udruženja za smeđu pasminu goveda, član Izvršnog odbora i zastupnik Slovenije pri INTERBULLU, zastupnik Slovenije pri ICAR-u, te različitih odbora pri EAAP. Također je bio član i Koordinacijskog odbora za selekciju goveda u nekadašnjoj Jugoslaviji i još mnogih drugih. Za svoj je rad primio brojna stručna priznanja od instituta, fakulteta i područnih zavoda, te nagradu sklada Borisa Kidriča 1979. godine za svoj istraživački rad.

Ime i djelo prof. dr. Janeza Pogačara dobro je poznato stočarskim krugovima u Hrvatskoj. Razvijena je bila dugogodišnja kolegijalna i stručna suradnja sa Stočarskim selekcijskim centrom Hrvatske, sa Agronomskim fakultetom u Zagrebu i Osijeku. Aktivno je sudjelovao na skupovima u Hrvatskoj, pozivan na predavanja i rado razmjenjivao iskustva u selekciji goveda, posebice u metodologiji ocjene uzgojne vrijednosti goveda. Publicirao je ne mali broj radova u našem "Stočarstvu".

Od prof. Pogačara se puno toga moglo naučiti. Svojih studenata, magistranata, postdiplomanata ima i u Hrvatskoj. Pamtimo ga po nesebičnom, iskrenom, toplom i nadasve srdačnom pristupu u pružanju stručnih i znanstvenih savjeta i pomoći. Često smo se pitali odakle crpi toliku energiju, volju i ljubav prema struci, koja je bila poticajna za mlađe kolege, za djelatnike Katedre za obdelavo podataka, čiji je bio predstojnik. "Selekcije ne bi smeli zanemarjati" - često je znao govoriti dr. Pogačar, a to je bio i osnovni moto sveukupnog njegova znanstvenog i stručnog opusa i poruke svim uzgajateljima stoke da "brez organiziranega rejskega dela ni napretka".

Unatoč brojnih obveza i zahtijevnog posla često je odlazio u svoje rodno mjesto i vodio brigu o roditeljima i "kmetiji". Nikada zapravo ni nije napustio svoju voljenu Bohinjsku Belu. Bio je brižan prema svojim roditeljima, supruzi i djeci.

Janeza više nema. S nevjericom i tugom u srcu zastali smo u saznanju krhke ljudske nemoći nad opakom bolesti. Tragovi iza njega snažni su i neizbrisivi za sadašnje i nadolazeće generacije stočarskih stručnjaka. Njegov plemeniti lik ostat će mnogima u trajnoj uspomeni, a njegovo djelo uzor svima kojima je bio učitelj.

Izražavamo mu veliku zahvalnost.

prof. dr. Sonja Jovanovac